

Az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) és Kanada Kormánya között az atomenergia békés célú felhasználása terén történő együttműködés céljából 1959. október 6-án létrejött megállapodás ⁽¹⁾ levélváltás formájában történő módosításáról

(78/217/Euratom)

⁽¹⁾ HL 60., 1959.11.24., 1165/59. o.

AZ EURÓPAI
KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 1978. január 16.

Mebízott Úr,

Megtiszteltetés számomra, hogy igazolhatom 1978. január 16-án kelt levelének kézhezvételét, mely a következőképpen szól:

„Biztos Úr,

Ahogy a Bizottságot előzetesen tájékoztattuk, a kanadai kormány elhatározta, hogy szigorúbb biztosítéki intézkedést kíván meg a kanadai anyagok, berendezések és információk külföldi értékesítése tekintetében.

Ez a döntés maga után vonja a Kanada-kormány és az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) között meglévő, az atomenergia békés célú felhasználása terén történő együttműködés céljából 1959. október 6-án létrejött megállapodás (a továbbiakban 1959. évi Kanada–Euratom megállapodás) korszerűsítését, különös tekintettel a biztosítéki intézkedésekre.

Kanada-kormány úgy véli, hogy a jelen levélváltás által átmeneti megállapodásra kell jutni a teljes 1959. évi Kanada–Euratom megállapodás megújításáig, biztosítva az új kanadai biztosítéki politika követelményeit az 1959. évi Kanada–Euratom megállapodás vonatkozó rendelkezéseinek módosításával.

Ennek megfelelően javasolom az 1959. évi Kanada–Euratom megállapodás módosítását annak érdekében, hogy az a biztosítékra vonatkozó következő rendelkezéseket is tartalmazza:

- a) Az 1959. évi Kanada–Euratom megállapodás alkalmazásában az 1959. évi Kanada–Euratom megállapodás XIV. cikke d) bekezdésében szereplő »gépek és műszaki berendezések« kifejezést úgy kell tekinteni, hogy az magában foglalja az e levél A. mellékletében felsorolt összes tételt.
- b) Azt a berendezést, amelyet egy tagállam a Bizottságnak olyan berendezésként jelölt meg, hogy azt Kanadától kapott információk alapján vagy azok felhasználásával tervezték meg, állították elő vagy üzemeltették, és amely a kijelölés időpontjában az illető tagállam fennhatósága alá tartozik, úgy kell tekinteni, mint a módosított 1959. évi Kanada–Euratom megállapodás alá tartozó berendezést.

Azt a berendezést, amelyet Kanada olyan berendezésként jelölt meg, hogy azt az illető tagállamtól kapott információk alapján vagy azok felhasználásával tervezték meg, állították elő, vagy üzemeltették, úgy kell tekinteni, mint a módosított 1959. évi Kanada–Euratom megállapodás alá tartozó berendezést.

- c) Az 1959. évi Kanada–Euratom megállapodás alá tartozó anyagok nem használhatók nukleáris fegyver gyártásához, vagy az atomenergia más katonai célú felhasználásához, illetve bármely más nukleáris robbanószerkezet gyártásához. Az előbb említett kötelezettségvállalást Kanadán belül a Kanada és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) közötti megállapodás értelmében a NAÜ, a Közösségen belül pedig az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés, valamint a Közösség, a tagállamok és a NAÜ között létrejött megállapodások értelmében a Közösség és a NAÜ ellenőrzi, vagy amennyiben ilyen ellenőrzési eljárás valamely időpontban nincs hatályban, akkor a Szerződő Felek közötti megállapodásnak megfelelően olyan biztosítéki rendszert alkalmaznak, amely rendszer összhangban van a NAÜ biztosítéki alapelveivel és eljárásaival.

Mr P.D. Lee
ideiglenes megbízott
Kanada Képviselete
az Európai Közösségekben
Rue de Loosum, 6 (ötödik emelet)
1000 Brüsszel

- d) E megállapodás hatálybalépése után a Kanada és a Közösség viszonylatában szállított berendezések és anyagok csak abban az esetben tartoznak az 1959. évi Kanada–Euratom megállapodás alá, amennyiben a szállító Szerződő Fél erről a szállítást megelőzően írásban tájékoztatta a másik Szerződő Felet. A Közösségből Kanadába szállított berendezések esetében az illető tagállam is adhat értesítést.
- e) A c) pontban említett anyagok 20 %-nál nagyobb mértékű dúsítása vagy újrafeldolgozása, illetve a plutónium vagy a 20 %-nál nagyobb mértékben dúsított urán tárolása csak a Felek közötti írásbeli megállapodás szerint lehetséges. (Lásd a C. mellékletet – Átmeneti megállapodás a nukleáris anyagok Közösségen és Kanadán belüli dúsításáról, újrafeldolgozásáról és az ezt követő tárolásáról.)
- f) A Szerződő Felek semmilyen esetben sem használhatják fel e megállapodás rendelkezéseit kereskedelmi előnyök biztosítása, vagy a másik Szerződő Fél kereskedelmi kapcsolataiba való beavatkozás céljából.
- g) A Közösség tájékoztatja a tagállamokat az e levél B. mellékletében előírt fizikai védelmi szintekről, amelyeket a fenti c) pontban említett anyagok esetén minimumszintként kell alkalmazni. Kanada az ilyen fizikai védelmi szinteket minimumszintként alkalmazza a c) pontban említett anyagok esetén.
- h) A megállapodás értelmezéséből vagy alkalmazásából származó bármilyen vitát, amely tárgyalás, illetve az érintett Szerződő Felek megegyezése útján egyéb módon nem rendezhető, bármely Szerződő Fél kérésére választottbíró elé kell vinni, amely három választott bíróból áll. A Szerződő Felek mindegyike kijelöl egy-egy választott bírót és az így kijelölt két választott bírót választja meg a harmadikat, aki a bíróság elnöke lesz. Abban az esetben, ha a választottbírósi eljárás iránti kérelem benyújtásától számított 30 napon belül az egyik Szerződő Fél nem jelöl ki választott bírót, bármely Szerződő Fél kérheti az OECD főtitkárát, hogy a vitához nevezzen ki választott bírót. Ugyanezt az eljárást kell alkalmazni, ha a második választott bíró kijelölésétől vagy kinevezésétől számított 30 napon belül nem választották meg a harmadik választott bírót. A választottbírósi eljárás tagjainak többsége alkotja a határozatképességhez szükséges létszámot. A választottbírósi eljárás minden határozatát tagjainak többségi szavazatával hozza meg. A választottbírósi eljárást a bíróság állapítja meg. A választottbírósi határozatai, beleértve alapszabályát, eljárásrendjét, joghatóságát és a választottbíráskodás költségeinek a Szerződő Felek közötti felosztását érintő összes határozatát, kötelező érvényűek mindkét Szerződő Fél számára, amelyeket végre kell hajtaniuk a vonatkozó alkotmányos eljárásaiknak megfelelően. A választottbírók díjazását ugyanolyan módon kell meghatározni, mint a Nemzetközi Bíróság *ad hoc* bírái esetében.
- i) A fenti a)–h) pont, valamint az 1959. évi Kanada–Euratom megállapodás III., IX. és XIV. cikkének rendelkezései (ahogyan azokat az e levélben szereplő javaslatok módosítják) minden körülmény között hatályban maradnak mindaddig, amíg az e levélben, vagy az 1959. évi Kanada–Euratom megállapodásban említett bármilyen berendezés vagy anyag létezik, vagy azokról más megállapodás nem jön létre.

Amennyiben a fentiek elfogadhatóak az Európai Atomenergia-közösség számára, megtiszteltetés számomra azt javasolni, hogy ez a levél, mely mind angol, mind francia nyelven hiteles, Excellenciád válaszával együtt az 1959. évi Kanada–Euratom megállapodás módosítását képezze, mely módosítás Excellenciád válaszában keltező lép hatályba, és amely hatályban marad mindaddig, amíg az e levélben, illetve az 1959. évi Kanada–Euratom megállapodásban említett bármilyen berendezés, vagy anyag létezik, vagy azokról más megállapodás nem jön létre.

Biztos Úr, kérem fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését.

A. MELLÉKLET

1. Atomreaktorok: olyan működésre képesek, hogy szabályozott önfenntartó maghasadási láncreakciót tartsanak fenn, kivéve a zérus energiájú reaktorokat, amelyeket legfeljebb évi 100 grammot meg nem haladó mennyiségű plutónium termelésére terveztek.

Az atomreaktorok a reaktortartályban lévő vagy közvetlenül a reaktortartályhoz kapcsolódó egységeket foglalják magukban, olyan berendezéseket, amelyek az aktív zónában szabályozzák az energia szintjét, és olyan alkotóelemeket, amelyek rendes körülmények között az aktív zóna primer körének hűtőközegét tartalmazzák, illetve azzal közvetlenül érintkezésbe kerülnek, vagy azt szabályozzák.

Nem kívánatos azoknak a reaktoroknak a kizárása, amelyek minden további nélkül úgy alakíthatók át, hogy évi 100 grammnál jelentősen nagyobb mennyiségű plutónium termelésére legyenek alkalmasak. Azok a reaktorok, amelyeket a plutóniumtermelő kapacitásukra tekintet nélkül úgy terveztek, hogy jelentős energiaszinteket tartsanak fenn, nem tekinthetők »zérus energiájú reaktoroknak«.

2. *Reaktortartályok*: teljes egységet alkotó fémtartályok, vagy azok gyárilag készített fontos részei, melyeket arra a célra terveztek vagy állítottak elő, hogy a fenti 1. bekezdésben meghatározott nukleáris reaktor aktív zónáját tartalmazzák, és képesek legyenek ellenállni a primerköri hűtőközeg által okozott üzemi nyomásnak.

A reaktortartály fedele a nyomásálló tartály egyik legfontosabb gyárilag készült része.

3. *A reaktor belső elemei*: (pl. az aktív zóna tartóoszlopai és lemezei és egyéb belső reaktortartály-elemek, szabályozórúd-vezető csövek, hővédő pajzsok, árnyékolólemezek, rácslemezek, szűrőlemezek stb.).

4. *Üzemanyag-átrakógépek*: irányítható berendezések, amelyeket kifejezetten arra a célra terveztek vagy állítottak elő, hogy a fűtőanyagot a fenti 1. bekezdésben meghatározott nukleáris reaktorokba behelyezzék vagy azokból eltávolítsák, képesek terhelés alatti működésre, vagy műszakilag kifinomult helyzetbeállító, vagy irányba állító megoldásokat alkalmaznak, hogy lehetővé tegyék a komplex terhelésmentes fűtőanyag-ellátó működést, amelyben a fűtőanyag közvetlen vizuális megfigyelése, vagy megközelítése rendes körülmények között nem lehetséges.

5. *A reaktor szabályozórúdjai*: olyan rudak, amelyeket kifejezetten arra a célra terveztek vagy állítottak elő, hogy a fenti 1. bekezdésben meghatározott nukleáris reaktorban a láncreakció sebességét szabályozzák.

Ez a tétel magában foglalja a neutronelnyelő részek mellett azok alátámasztó vagy felfüggesztő szerkezeteit is, ha azokat külön szállítják.

6. *Reaktor-nyomócsövek*: olyan csövek, melyeket kifejezetten arra a célra terveztek vagy állítottak elő, hogy a fenti 1. bekezdésben meghatározott nukleáris reaktorban 50 atmoszférát meghaladó üzemi nyomáson magukba foglalják a fűtőelemeket és a primer kör hűtőközegét.

7. *Cirkóniumcsövek*: cirkónium fém és ötvözetű csövek, vagy csőszervélyek formájában évi 500 kg-ot meghaladó mennyiségekben, amelyeket kifejezetten arra a célra terveztek vagy állítottak elő, hogy a fenti 1. bekezdésben meghatározott nukleáris reaktorban használják fel, és amelyekben a hafnium és a cirkónium súlyaránya kisebb mint 1: 500.

8. *A kiegészítő fűtőelemeket újrafeldolgozó üzemek*, valamint olyan berendezések, amelyeket kifejezetten erre a célra terveztek vagy állítottak elő.

A kiegészítő fűtőelemek újrafeldolgozására szolgáló üzem magában foglalja azokat a berendezéseket és alkotóelemeket, amelyek rendes körülmények között közvetlen érintkezésbe kerülnek a kiegészítő fűtőelemekkel, valamint a nukleáris anyagokkal a hasadási termékek feldolgozása során, vagy közvetlenül szabályozzák ezeket. A technológia jelenlegi állapotában a berendezéseknek csak két tétele tartozik a »berendezések, amelyeket kifejezetten erre a célra terveztek, vagy állítottak elő« kifejezés értelmezési körébe. Ezek a tételek a következők:

- (a) kiegészítő fűtőelem-daraboló gépek: távműködtetésű berendezések, amelyeket kifejezetten arra a célra terveztek, vagy állítottak elő, hogy azokat a fentiek szerint meghatározott újrafeldolgozó üzemben használják kiegészítő nukleáris fűtőelem-kazetták, -kötegek, vagy -rudak vágására, aprítására vagy zúzására; és
- (b) kritikuság szempontjából üzembiztos tartályok (pl. kis átmérőjű, gyűrű alakú, vagy lemeztartályok), amelyeket kifejezetten arra a célra terveztek vagy állítottak elő, hogy azokat a fentiek szerint meghatározott újrafeldolgozó üzemben besugárzott nukleáris hasadóanyag feloldására használják, és amelyek képesek hőnek és erősen agresszív folyadéknak ellenállni, továbbá távműködtetéssel feltölthetőek és karbantarthatók.

9. *Fűtőelemgyártó üzemek:*

A fűtőelemgyártó üzem olyan berendezést tartalmaz:

- (a) amely rendes körülmények között a nukleáris anyaggal közvetlen érintkezésbe kerül, vagy annak előállítási folyamatát közvetlenül kezeli, illetve szabályozza; vagy
- (b) amely a nukleáris anyagot a burkolatba zárja.

A fent említett műveletekhez a tételek teljes garnitúrája, valamint a fent említett bármely művelethez és egyéb fűtőelem-gyártási műveletekhez – mint az üzemanyag burkolatának, vagy a lezárás sértetlenségének ellenőrzése és a lezárt hasadóanyag befejező kezelése – szánt egyedi tételek.

10. *Analitikai műszereken kívüli berendezések, melyeket kifejezetten az urán izotópjainak szétválasztására terveztek vagy állítottak elő:*

Az analitikai műszereken kívüli berendezések, amelyeket kifejezetten az urán izotópjainak szétválasztására terveztek vagy állítottak elő, minden egyes nagyobb berendezési tételt tartalmaznak, amelyeket kifejezetten a szétválasztási eljáráshoz terveztek vagy állítottak elő. Ezek a tételek az alábbiakat tartalmazzák:

- gáznemű diffúziós védőfal,
- gáznemű diffúziós burkolatok,
- gázcentrifuga-szerelvények, melyek az UF₆-tal szemben korrózióállóak,
- nagy UF₆ korrózióálló axiális, vagy centrifugális kompresszorok,
- különleges kompresszortömítések az ilyen kompresszorokhoz.

11. *Nehéztvíz-előállító üzemek:*

A nehéztvíz előállítására szolgáló üzem tartalmazza a kifejezetten a deutérium, vagy annak vegyületei dúsításához tervezett üzemet és berendezéseket, valamint az üzem működése szempontjából alapvető fontosságú tételek bármely lényeges részegységét.

B. MELLÉKLET

FIZIKAI VÉDELMI SZINTEK

A fizikai védelmi szinteknek, amelyeket a mellékelt táblázatban felsorolt anyagok használata, tárolása és szállítása során az illetékes hatóságoknak kell biztosítaniuk, legalább a következő védelmi jellemzőkkel kell rendelkezniük:

III. osztály

A *felhasználás és tárolás* olyan területen belül történik, ahová a belépést ellenőrzik.

A *szállítás* különleges óvintézkedések mellett történik, beleértve a feladó, a fogadó és a fuvarozó közötti előzetes egyeztetést, valamint nemzetközi szállítás esetén az államok közötti előzetes megegyezést a szállításért való felelősség átadási idejének, helyének és eljárásrendjének meghatározásáról.

II. osztály

A *felhasználás és tárolás* olyan területen belül történik, ahová a belépést ellenőrzik, azaz olyan területen, amelyet őrk vagy elektronikus eszközök állandó felügyelet alatt tartanak, és amely korlátozott számú, megfelelően ellenőrzött belépési ponttal rendelkező fizikai akadállyal van körülvéve, vagy olyan területen, amelynek fizikai védelme ezzel egyenértékű szintű.

A *szállítás* különleges óvintézkedések mellett történik, beleértve a feladó, a fogadó és a fuvarozó közötti előzetes egyeztetést, valamint nemzetközi szállítás esetén az államok közötti előzetes megegyezést a szállításért való felelősség átadási idejének, helyének és eljárásrendjének meghatározásáról.

I. osztály

Az ebbe az osztályba tartozó anyagokat nagy megbízhatóságú rendszerekkel kell védeni a jogosulatlan felhasználás ellen a következők szerint:

A *felhasználás és tárolás* szigorúan védett területen, azaz a fentiek szerint a II. osztály számára meghatározott védett területen történik, de ide ezen túlmenően csak olyan személyek juthatnak be, akiknek a megbízhatóságát megállapították, és akiket a megfelelő készenléti erővel szoros kapcsolatban lévő őrk felügyelnek. Az ezzel összefüggésben tett különleges intézkedések célja bármilyen váratlan támadás, jogosulatlan behatolás vagy az anyag jogosulatlan eltávolításának felderítése és megelőzése.

A *szállítás* a II. és III. osztálynál meghatározott különleges szállítási óvintézkedések mellett, továbbá kísérők állandó felügyelete alatt olyan körülmények között történik, amelyek szoros kapcsolatot biztosítanak a megfelelő készenléti erővel.

A nukleáris anyagok osztályozása

Anyag	Forma	Osztály		
		I.	II.	III.
1. Plutónium (a)	Friss (b)	2 kg vagy több	500 g és 2 kg között	500 g vagy kevesebb (c)
2. Urán-235	Friss (b) – 20 % U-235-re, vagy nagyobb mértékben dúsított urán – 10 % és 20 % U-235 közötti mértékben dúsított urán – A természetesnél magasabb, de 10 % U-235-nél kisebb mértékben dúsított urán (d)	5 kg vagy több – –	1 kg és 5 kg között 10 kg vagy több	1 kg vagy kevesebb 10 kg alatt (c) 10 kg vagy több
3. Urán-233	Friss (b)	2 kg vagy több	500 g és 2 kg között	500 g vagy kevesebb
4. Kiegészítő fűtőanyag			Szegényített vagy természetes urán, tórium, vagy alacsony dúsítású fűtőanyag (10 %-nál kisebb hasadóanyag tartalom) (e) (f)	

(a) A NAÜ Alapszabályában meghatározottak szerint.

(b) Reaktorban nem kiegészítő, vagy reaktorban kiegészítő, de árnyékolás nélkül 1 méterről mérve 100 rad/órával egyenlő, vagy annál alacsonyabb sugárzási szinttel rendelkező anyagok.

(c) A radiológiai szempontból nem jelentős mennyiség mentesítendő.

(d) A természetes uránt, a szegényített uránt és a tóriumot, valamint a 10 %-nál kisebb mértékben dúsított uránnak

a III. osztályba nem tartozó mennyiségeit a körültekintő kezelési gyakorlatnak megfelelően kell védeni.

(e) Jóllehet ez a védelmi szint ajánlott, a tagállamok számára nyitva állna a különleges körülmények értékelésének lehetősége, hogy a fizikai védelem eltérő szintjét határozzák meg.

(f) Más nukleáris fűtőanyag, amelyet az eredeti hasadóanyag-tartalom szerint az I. vagy a II. osztályba soroltak, a besugárzás előtt egy szinttel lejjebb sorolható, amíg a fűtőanyagból származó sugárzási szint árnyékolás nélkül 1 méterről mérve a 100 rad/óra értéket meghaladja.

C. MELLÉKLET

ÁTMENETI MEGÁLLAPODÁS A NUKLEÁRIS ANYAGOK KÖZÖSSÉGEN ÉS KANADÁN BELÜLI DÚSÍTÁSÁRÓL, ÚJRAFELDOLGOZÁSÁRÓL ÉS AZ EZT KÖVETŐ TÁROLÁSÁRÓL

1. Mindkét Fél elismeri, hogy mialatt az atomenergia békés célú felhasználása iránt a világ energiaszükségletének kielégítése érdekében a bizalom növekszik, annak felhasználása megköveteli, hogy a nukleáris fegyverekhez is felhasználható hasadóanyag előállítása és terjesztése tekintetében minden óvintézkedés megtörténjen. A Felek megállapodnak abban, hogy mind bilaterálisan, mind nemzetközi téren együttműködnek olyan egyezmények kidolgozásában, amelyek ezt a célkitűzést elősegítik.

Mindkét Fél egyetért abban, hogy céljuk az energiaigényük kielégítése, miközben el kell kerülni ezeknek az anyagoknak az elterjedésével járó veszélyt és tiszteletben kell tartani az egyes Felek választásait és döntéseit az atomenergia békés célú felhasználása terén.

A Felek meglegedettséggel veszik tudomásul, hogy a Nemzetközi üzemanyagciklus értékelési konferencia (INFCE) szervezése révén, amelyen részt vett Kanada, az Európai Közösségek Bizottsága, valamint az Euratom-tagállamai is, megállapodtak egy, várhatóan a következő két évre kiterjedő tanulmány elkészítéséről. Az INFCE vizsgálja az arra vonatkozó lehetőségeket, hogy az atomenergia a világ energiaigényének kielégítéséhez békés célokra széles körben hozzáférhető legyen, ugyanakkor minimálisra csökkenjen a nukleáris fegyverek elterjedésének a veszélye.

A nukleáris ciklus összes szempontját megvizsgáló tanulmány elkészítésében a konferencia résztvevői konstruktívan együttműködnek.

Az INFCE munkacsoportjai által megvizsgálandó kérdések között szerepel a plutónium és a 20 %-nál nagyobb mértékben dúsított urán újrafeldolgozása, dúsítása és tárolása.

Ezen előzményeket követően a Felek a következő átmeneti megállapodásról egyeznek meg, amelyet az U-235 újrafeldolgozására és 20 %-nál nagyobb mértékű dúsítására; valamint a plutónium és a 20 %-nál nagyobb mértékben dúsított urán tárolására kell alkalmazni.

2. Az 1974. december 20-a és az átmeneti időszak vége között szállított anyagok tekintetében az Euratom előre értesíti Kanada kormányát arról, hogy szándékában áll-e bármely ilyen jellegű újrafeldolgozást, dúsítást vagy tárolást vállalni. Ez az értesítés tartalmazza a dúsítandó, újrafeldolgozandó vagy tárolandó anyag mennyiségét, a létesítményt, amelyben ezeket a műveleteket elvégzik, valamint a tervezett különleges hasadóképes anyag természetét és felhasználását. Az előzetes értesítés célja, hogy lehetővé tegye a Felek közti konzultációt a megfelelő biztosításokról a tervbe vett műveletekhez és a nukleáris fegyverek elterjedése veszélyének elkerüléséhez. A konzultációk lehetővé teszik a Felek számára, hogy a lehető legteljesebb mértékben meg tudják ítélni a szóban forgó műveletek természetét és célját.

Ezeket a konzultációkat az egyes Felek kereskedelmi vagy iparpolitikájának sérelme nélkül kell megtartani. Az értesítés és a konzultációk megfelelő módozatainak kidolgozása érdekében mielőbbi tanácskozára fog sor kerülni.

3. A Felek egyetértenek abban, hogy az átmeneti megállapodás ideje alatt az Euratom-tagállamokba exportálandó kanadai urán mennyisége az Euratom jelenlegi igényeire lenne korlátozva úgy, hogy a »jelenlegi igény« meghatározásánál az Euratom-tagállamai által vállalt dúsítási szerződések kötelezettségeit szintén figyelembe kell venni.

A Szerződő Felek bármelyikének kérésére az 1959. évi megállapodás XIII. cikkének megfelelően konzultációt kell folytatni az átmeneti megállapodás ezen részének alkalmazásáról.

4. A fent említettek fenntartásával megállapodás született arról, hogy 1974. december 20-át követően az Euratom számára szállított kanadai urán, vagy az Euratom számára az átmeneti megállapodás ideje alatt exportált, Kanadából származó urán újrafeldolgozható, vagy az U-235 20 %-nál nagyobb mértékben dúsítható, amennyiben erre igény merül fel az Euratom-tagállamokban jelenleg működő, vagy a jövőben előreláthatóan működő üzemekben. Ugyanígy kell eljárni az Euratom-tagállamokban tárolt plutónium, vagy 20 %-nál nagyobb mértékben dúsított U-235 esetében. Az Euratom-tagállamokba az 1974. december 20-át megelőzően szállított, Kanadából származó urán vonatkozásában bármelyik Fél konzultációt kezdeményezhet, amint arról az 1959. évi megállapodás IX. cikkének (3) bekezdése és XIII. cikke rendelkezik.

5. A lehetséges legkorábbi időpontban, azaz 1979. december 31-e, illetve az INFCE-tanulmány lezárásának időpontja közül a korábbi követően a Felek tárgyalásokat kezdenek azzal a céllal, hogy ezt a megállapodást olyan más megállapodásokkal váltsák fel, amelyek a szóban forgó műveletek vonatkozásában figyelembe veszik többek között az INFCE-tanulmány eredményeit. Amennyiben ilyen megállapodás 1980 végéig nem jönne létre, a Felek együttesen megállapodhatnak a jelenlegi átmeneti megállapodás meghosszabbításáról.”

Megtiszteltetés számomra, hogy megerősíthetem: ezek a javaslatok elfogadhatók az Európai Atomenergia-közösség számára.

Megbízott Úr, kérem fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 1978. január 16.

Mebízott Úr,

Hivatkozva 1978. január 16-i, a nukleáris anyagok ellenőrzésére vonatkozó levélváltásunkra, megtiszteltetés számomra, hogy a továbbiakban a kanadai hatóságok tájékoztatása céljából a következőket jelenthetem ki:

A fent említett levélváltás tárgyalása során a Tanács a c) pontban előírt eljárással kapcsolatban a következő megállapodásra jutott:

1. Kanadai anyag szállítása az Euratom–NAÜ ellenőrzési megállapodáshoz csatlakozott hét, nukleáris fegyverrel nem rendelkező tagállam területén lévő személyek számára és ilyen anyag átadása ezeken a tagállamokon belül:
Ez az eset nem vet fel problémát, mivel az ellenőrzési megállapodás 1977. február 21-én hatályba lépett.
2. Kanadai anyag szállítása az Egyesült Királyságba, vagy kanadai anyag átadása az Egyesült Királyságnak:

Annak ellenére, hogy az Egyesült Királyság–Euratom–NAÜ közötti háromoldalú megállapodás még nem lépett hatályba, Kanada egy elfogadható időszakon belül, amely nem haladhatja meg az 1976. december 23-ától számított 18 hónapot, nem kíván átmeneti megállapodásokat az ilyen anyag NAÜ ellenőrzéséről az Egyesült Királyságban.

3. Kanadai anyag szállítása Franciaországba, vagy kanadai anyag átadása Franciaországnak:

A kanadai anyagok Franciaországban történő végső felhasználását a jelenleg tárgyalt Franciaország–Euratom–NAÜ háromoldalú megállapodás hatálybalépésétől NAÜ ellenőrzésnek kell alávetni.

A Tanács a francia képviselő által tett nyilatkozat alapján tudomást szerzett arról, miszerint az 1959. évi Kanada–Euratom módosított megállapodás hatálya alá tartozó anyagot a háromoldalú megállapodás hatálybalépése előtt nem alkalmaznak végső felhasználásra Franciaországban.

A Tanács tudomást szerzett továbbá arról is, hogy a Kanadai kormány, tekintettel a jelenleg tárgyalt Franciaország–Euratom–NAÜ háromoldalú megállapodás alá tartozó Euratom biztosítéki intézkedések és azok ellenőrzésének alkalmazására, egyetért azzal, hogy kanadai anyag közvetlenül szállítható legyen Kanadából Franciaországba, vagy átadható legyen Franciaországnak dúsításra vagy újrafeldolgozásra abban az esetben, ha az ilyen műveletekhez szükséges szokásos idő elteltével az anyag elhagyja Franciaországot.

Mebízott Úr, kérem fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését.

Mr P. D. Lee
ideiglenes megbízott
Kanada Képviselete
az Európai Közösségekben
Rue de Lozum, 6 (ötödik emelet)
1000 Brüsszel

KANADA KÉPVISELETE
AZ
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEKBEN

Brüsszel, 1978. január 16.

Biztos Úr,

Szeretném igazolni 1978. január 16-i levelének kézhezvételét, amely a következőképpen szól, és amelynek tartalmát a kanadai hatóságok tudomásul vették, továbbá amelyet Kanada az Euratom részére történő átadásokra vonatkozó engedélyek kiadásakor figyelembe vesz:

„Mebízott Úr,

Hivatkozva 1978. január 16-i, a nukleáris anyagok ellenőrzésére vonatkozó levélváltásunkra, megtiszteltetés számomra, hogy a továbbiakban a kanadai hatóságok tájékoztatása céljából a következőket jelenthetem ki:

A fent említett levélváltás tárgyalása során a Tanács a c) pontban előírt eljárással kapcsolatban a következő megállapodásra jutott:

1. Kanadai anyag szállítása az Euratom–NAÜ ellenőrzési megállapodáshoz csatlakozott hét, nukleáris fegyverrel nem rendelkező tagállam területén lévő személyek számára és ilyen anyag átadása ezeken a tagállamokon belül:

Ez az eset nem vet fel problémát, mivel az ellenőrzési megállapodás 1977. február 21-én hatályba lépett.

2. Kanadai anyag szállítása az Egyesült Királyságba, vagy kanadai anyag átadása az Egyesült Királyságnak:

Annak ellenére, hogy az Egyesült Királyság–Euratom–NAÜ közötti háromoldalú megállapodás még nem lépett hatályba, Kanada egy elfogadható időszakon belül, amely nem haladhatja meg az 1976. december 23-tól számított 18 hónapot, nem kíván átmeneti megállapodásokat az ilyen anyag NAÜ ellenőrzéséről az Egyesült Királyságban.

3. Kanadai anyag szállítása Franciaországba vagy kanadai anyag átadása Franciaországnak:

A kanadai anyagok Franciaországban történő végső felhasználását a jelenleg tárgyalt Franciaország–Euratom–NAÜ háromoldalú megállapodás hatálybalépésétől NAÜ ellenőrzésnek kell alávetni.

A Tanács a francia képviselő által tett nyilatkozat alapján tudomást szerzett arról, miszerint az 1959. évi Kanada–Euratom módosított megállapodás hatálya alá tartozó anyagot a háromoldalú megállapodás hatálybalépése előtt nem alkalmaznak végső felhasználásra Franciaországban.

A Tanács tudomást szerzett továbbá arról is, hogy a Kanadai kormány, tekintettel a jelenleg tárgyalt Franciaország–Euratom–NAÜ háromoldalú megállapodás alá tartozó Euratom biztosítéki intézkedések és azok ellenőrzésének alkalmazására, egyetért azzal, hogy kanadai anyag közvetlenül szállítható legyen Kanadából Franciaországba, vagy átadható legyen Franciaországnak dúsításra vagy újrafeldolgozásra abban az esetben, ha az ilyen műveletekhez szükséges szokásos idő elteltével az anyag elhagyja Franciaországot.

Megbízott Úr, kérem fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését.”

Azt az utasítást kaptam, hogy erősítsem meg a tárgyalások során elért egyetértést arra vonatkozóan, hogy az Euratom részéről a megállapodás megszegését képezi a Közösségen belüli bármilyen, a megállapodás hatálya alá tartozó anyag átadása, amely nem a levélváltás c) pontja szerint megy végbe. Ilyen körülmények között természetesen a kanadai hatóságok részéről is szükségessé válna a megállapodás szerinti kötelezettségeik felülvizsgálata.

Biztos Úr, kérem fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését.

P. D. LEE
ideiglenes megbízott

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 1978. január 16.

Megbízott Úr,

Hivatkozva 1978. január 16-i, a nukleáris anyagok ellenőrzésére vonatkozó levélváltásunkra, megtiszteltetés számomra, hogy a kanadai hatóságok tájékoztatása céljából a következőket közölhetem:

A fent említett levélváltás vizsgálata során a Tanács tudomást szerzett a kilenc tagállam és a Közösség által a technológia átadásáról tett nyilatkozatról és azt jóváhagyta, amennyiben az a Közösséget érinti. E nyilatkozat szövege ehhez a levélhez mellékelten található (I. melléklet).

A Tanács megállapodott továbbá a következő nyilatkozatokban:

- „Mindkét Fél beleegyezett a közös műszaki munkacsoport felkérésébe, miszerint a munkacsoport tanulmányozza az Euratom részére 1974. december 20-át megelőzően átadott kanadai anyag újrafeldolgozásáról rendelkezésre álló információkat.”
- „Egyik Fél sem folyamodik semmilyen, harmadik állammal kötött megállapodás körébe tartozó joghoz annak érdekében, hogy hátrányosan befolyásolja az ennek a módosított megállapodásnak a körébe tartozó bármilyen jogot vagy kötelezettséget.”

Az arányossági (pro rata) elvre vonatkozó technikai megjegyzést és a kettős címkézéssel kapcsolatos értelmezést, amelyekről a tárgyalások során megállapodás jött létre, a Tanács úgyszintén jóváhagyta és felvette az ülés jegyzőkönyvébe. E megjegyzés szövege ehhez a levélhez mellékelten található (II. melléklet).

Végül a Tanács tudomást szerzett „A fizikai védelemre vonatkozó megjegyzésről”, amelyet a tagállamok küldenek el a kanadai nagykövetség részére. E jegyzék szövege ehhez a levélhez mellékelten található (III. melléklet).

Megbízott Úr, fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését.

Mr P. D. Lee
ideiglenes megbízott
Kanada Képvisellete
az Európai Közösségekben
Rue de Loos, 6 (ötödik emelet)
1000 Brüsszel

I. MELLÉKLET

NYILATKOZAT A TECHNOLÓGIA ÁTADÁSÁRÓL

„A tagállamok és a Közösség kész megerősíteni a Kanadai kormánynak, hogy elismerik az érzékeny technológia átadásának jogszerűségét a Londoni Irányelvek és a bennük szabályozott feltételek értelmében. Elismerik, hogy Kanada szintén bizonyos feltételek mellett szándékozik CANDU technológiákat (a nehézvízes reaktorok és fűtőelemek gyártási technológiája, D₂O technológia) és más, a nukleárisüzemanyag-ciklusára jellemző technológiákat átadni bármely tagállamnak.

Figyelembe veszik, hogy az ilyen technológiát importálni kívánó tagállamok megállapodásokat kötöttek, vagy a későbbiekben kötnek Kanadával, amelyek tartalmazzák a Kanadai kormány által megkövetelt kötelezettségeket az ilyen átadásokkal kapcsolatban.

E tagállamok azonban jogosultak arra, hogy az ilyen technológiát átadják más tagállamok részére azzal a feltétellel, hogy a második fogadó tagállam ugyanolyan kötelezettségekről biztosítja a Kanadai kormányt, mint amilyenekről az első tagállam biztosította.

Ennek megfelelően a Közösség és a tagállamok megerősítik, hogy nincs akadálya az ilyen megállapodások megkötésének Kanada és a Közösség bármely tagállama között, amely tagállam ilyen megállapodásokat kíván kötni, feltéve hogy ezek a megállapodások teljes mértékben összhangban állnak az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéssel.”

II. MELLÉKLET

TECHNIKAI MEGJEGYZÉS

1. Arányossági elv

Ahol kanadai anyagot másféle származású anyaggal együtt termelnek, dolgoznak fel vagy használnak, a termelt anyagokat és a művelet során keletkezett veszteségeket a kiindulásnál a keverék által tartalmazott a Kanada–Euratom megállapodás alá tartozó anyagok százaléka arányában tekintik a megállapodás alá tartozónak. A „termelnek, feldolgoznak, vagy felhasználnak” szavak az átalakítást, gyártást, dúsítást, újrafeldolgozást és besugárzást jelentik.

2. A kettős címkézésre vonatkozó értelmezés

A Kanada kormánya és az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) között 1959-ben az atomenergia békés célú felhasználása terén történő együttműködés céljából létrejött és módosított megállapodás Szerződő Feleinek országaiból származó anyagot számos esetben harmadik államba küldik feldolgozásra, beleértve az átalakítást, dúsítást és gyártást, mielőtt azt a fogadó Szerződő Félhez szállítják. Az ilyen feldolgozott anyagot az 1959. évi megállapodás értelmében a fogadó Szerződő Fél veszi át, és ezért az annak a módosított megállapodásnak a rendelkezései alá tartozik.

Felismerték, hogy a nukleáris anyag fölötti biztonsági rendelkezések és a keletkező ügyviteli problémák halmozódása miatti aggályok jogosak. Ezekkel a nehézségekkel nemzetközi fórumokon is foglalkoznak, a szállítóknak és a fogadóknak pedig tovább kell keresniük a kölcsönösen kielégítő megoldásokat a kétoldalú és a öbboldalú kapcsolatokban egyaránt.

III. MELLÉKLET

MEGJEGYZÉSEK A FIZIKAI VÉDELEMRŐL

Az Euratom-tagállamok külügyminisztereitől a kanadai nagykövetek részére:

Nagykövet Úr,

Megtiszteltetés számomra, hogy a Kanadai kormány és az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) között az atomenergia békés célú felhasználása terén történő együttműködés céljából 1959. október 6-án létrejött, módosított megállapodásra (a továbbiakban: megállapodás) hivatkozhatom.

A Kanada által a megállapodás alapján vállalt kötelezettségeken túlmenően van szerencsém tájékoztatni Önt, hogy Kormányom megerősíti azt, hogy a megállapodásban említett, a Kormányom felségterülete, joghatósága, illetve ellenőrzése alatt álló tételek a megállapodásban leírt fizikai védelem alá tartoznak.

Kérem Excellenciádat, fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését.

Brüsszel, 1978. január 16.

Megbízott Úr,

Hivatkozva a közöttünk 1978. január 16-án létrejött megállapodásra, megtiszteltetés számomra, hogy kijelenthetem, hogy a Tanács az említett megállapodás vizsgálata során a megállapodás hatályát tekintve az átmeneti időszak utáni időszakokkal kapcsolatban a következő értelmezést adta:

»Jóváhagyva a Kanada és az Euratom közötti levélváltást, a Tanács elismeri, hogy azokat a feltételeket, melyek alapján

- a Kanada–Euratom megállapodásban említett anyagot 20 %-nál nagyobb mértékben dúsítják vagy dolgozzák fel,
- illetve az uránt 20 %-nál nagyobb mértékben dúsítják és a plutóniumot tárolják,

magában foglalja az átmeneti időszakra kötött megállapodás.

Az átmeneti időszak vége után szállított anyagok vonatkozásában még megkötésre vár az érzékeny műveleteket szabályozó rendszerről szóló megállapodás. Ezért a Tanács megállapítja, hogy ezekre az anyagokra a Felek még nem fogadtak el semmilyen kötelezettséget sem az anyagok szállítását, vagy azt a tényt illetően, hogy a rendszerről, amely az érzékeny műveletek szabályozására vonatkozóan feltételeket tartalmazna, még tárgyalni kell, sem pedig az ilyen feltételek természetét illetően.»

Lekötelezne, ha megerősítené, hogy ehhez az értelmezéshez a kanadai hatóságok hozzájárulnak.

Megbízott Úr, fogadja megkülönböztetett nagybecsülésem kifejezését.”

KANADA KÉPVISELETE
AZ EURÓPAI
KÖZÖSSÉGEKBEN

Brüsszel, 1978. január 16.

Biztos Úr,

Megtiszteltetés számomra, hogy igazolhatom 1978. január 16-i levelének kézhezvételét, amely a következőképpen szól:

„Mebízott Úr

Hivatkozva a közöttünk 1978. január 16-án létrejött megállapodásra, megtiszteltetés számomra, hogy kijelenthetem, hogy a Tanács az említett megállapodás vizsgálata során a megállapodás hatályát tekintve az átmeneti időszak utáni időszakokkal kapcsolatban a következő értelmezést adta:

Jóváhagyva a Kanada és az Euratom közötti levélváltást, a Tanács elismeri, hogy azokat a feltételeket, melyek alapján

- a Kanada–Euratom megállapodásban említett anyagot 20 %-nál nagyobb mértékben dúsítják vagy dolgozzák fel,
- illetve az uránt 20 %-nál nagyobb mértékben dúsítják és a plutóniumot tárolják,

magában foglalja az átmeneti időszakra kötött megállapodás.

Az átmeneti időszak vége után szállított anyagok vonatkozásában még megkötésre vár az érzékeny műveleteket szabályozó rendszerről szóló megállapodás. Ezért a Tanács megállapítja, hogy ezekre az anyagokra a Felek még nem fogadtak el semmilyen kötelezettséget sem az anyagok szállítását, vagy azt a tényt illetően, hogy a rendszerről, amely az érzékeny műveletek szabályozására vonatkozóan feltételeket tartalmazna, még tárgyalni kell, sem pedig az ilyen feltételek természetét illetően.»

Lekötelezne, ha megerősítené, hogy ehhez az értelmezéshez a kanadai hatóságok hozzájárulnak.

Mebízott Úr, fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését.”

Megtiszteltetés számomra, hogy megerősíthetem, hogy ehhez az értelmezéshez a kanadai hatóságok hozzájárulnak.

Biztos Úr, kérem fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését.

Mr P. D. LEE
ideiglenes megbízott